

Міжнародний центр
перспективних досліджень

Члени робочої групи

Співголова: Аріель Коен,
старший науковий
працівник,
Heritage Foundation

**Співголова: Ігор
Шевляков**, координатор
проектів, Міжнародний
центр перспективних
досліджень

Сергій Круглик,
директор, Департамент
економічного
співробітництва,
Міністерство закордонних
справ України

Валерій Пятницький,
перший заступник міністра
економіки та з питань
європейської інтеграції

Кіт Крейн, старший
економіст, корпорація
RAND

Гарі Літман, віце-
президент з європейських
питань,
Торговельна палата США

Морган Вільямс,
відповідальний за зв'язки з
урядом, вашингтонський
офіс, група закритих
акціонерних компаній
“SigmaBleyzer”

ПЛАН ДІЙ: час для нової економічної політики України

З часу тих подій, що привели до Помаранчевої революції у Києві, Уряд США надавав підтримку Віктору Ющенкові, який у січні 2005 року став президентом України, та його прихильникам. Україна залишається важливим геостратегічним пріоритетом Америки у Східній Європі.

Дотепер на демократичний перехідний період в Україні було витрачено 60 мільйонів доларів США, а цьогорічний бюджет передбачає додаткові асигнування приблизно на таку ж суму. Однак, після того як Віктор Ющенко обійняв посаду президента, розвиток економічної політики України пішов хибним шляхом. Причинами цього є:

Зміни в економіці

§ Брак бачення вільного ринку на найвищому рівні в уряді України та криза урядових механізмів прийняття економічних рішень;

§ Постійне порушення прав власності і високі податки;

§ Антиринковий і економічно протекціоністський курс політики, що її проводить прем'єр-міністр Юлія Тимошенко (включаючи запровадження контролю за цінами на нафту та інші енергопродукти і пальне; нав'язування елементів централізованого планування, зокрема у м'ясній промисловості; створення енергетичних корпорацій державної форми власності);

§ Недостатня інтеграція у світову економіку.

Що поставлено на карту?

Сполучені Штати великою мірою поставили на Україну. Якщо економічна політика зазнає фіаско, Росія намагатиметься знову виставити своїх кандидатів на парламентських виборах і зробить спробу привести до влади свого прем'єр-міністра, в чийх руках буде сконцентровано більше влади, ніж матиме президент. З початком політичного сезону (конституційні зміни, що набудуть чинності з початку 2006 р., внаслідок яких влада від президента Ющенка частково перейде до прем'єр-міністра; парламентські вибори у березні 2006 року) надавати підтримку буде значно складніше через політичні зміни.

Погіршення економічної ситуації також дискредитує підтримуване США прагнення розвинути демократію в Україні, що матиме вплив і поза її межами. Крім того, чинна економічна політика стримує потік іноземних (західних) інвестицій, і водночас створює можливість для процвітання корумпованих українських і російських груп та об'єднань.

за додатковою інформацією просимо звертатися до Фундації “Україна-США”

вул. Боричів Тік, 35-В, 6 поверх, м. Київ 04070

тел: (044) 537-6230 • факс: (044) 537-6231

ел.пошта: usuf@usukraine.kiev.ua • www.usukraine.org

Що ж робити? Отже, адміністраціям президента Буша та президента Ющенка необхідно здійснити такі заходи:

§ Виробити єдине, спільне для президента та уряду України, бачення економічних реформ. Уряд повинен привести до виконання і втілити у життя бачення президента Ющенка щодо економічної реформи і створення позитивного інвестиційного клімату, включаючи розробку плану дій/графіку з конкретними й досяжними показниками. Уряд також має призначити конкретних посадовців, відповідальних і підзвітних за втілення зазначеного бачення. Адміністрація президента Ющенка має сформулювати єдину стратегію щодо розвитку бізнесу та законодавства.

§ Створити в українському уряді інституційну спроможність для здійснення радикальних, системних і сталих реформ, орієнтованих на ринкову економіку. Американська й українська адміністрації мають спільно ініціювати заходи, можливо, шляхом залучення однієї з провідних консалтингових компаній, щодо здійснення аналізу існуючих вад у чинних процедурах формування та прийняття урядом рішень щодо державної політики. Це можна здійснити в межах технічної допомоги з боку США. Оцінка має продовжитися здійсненням комплексних урядових реформ, зокрема, стосовно політики прийняття рішень з економічних, фіскальних та інвестиційних питань. Такі заходи створять в уряді інституційну спроможність для проведення стабільних і тривалих реформ, що сприятимуть розвитку відповідного середовища й інфраструктури для прискорення зовнішніх і внутрішніх інвестицій. Зокрема, потрібно вжити заходів для поліпшення інституційної спроможності уряду щодо використання та управління міжнародною допомогою, а також централізації процесу залучення й координування технічної допомоги.

§ Підвищення рівня захисту прав власності, посилення верховенства права та зменшення податкового тягаря. Ці заходи мають включати скасування радянського за стилем господарського кодексу, прийняття закону про акціонерні товариства і юридичного скасування всіх засобів контролю цін. Україна має розробити правову систему виконання судових рішень, включаючи виконання іноземних і внутрішніх арбітражних рішень. Україна має вчасно реформувати існуючу структуру та вдосконалити виконавчу службу. Слід провести комплексну правову реформу, спрямовану на забезпечення конкурентної економічної діяльності. Також, потрібно продовжити реформування адміністративного законодавства та адміністративно-процесуального кодексу, згідно з рекомендаціями Україні з боку Комісії «Блакитної стрічки» Програми розвитку ООН – *“Пропозиції Президентові: Нова хвиля реформ”*. Нарешті, слід консолідувати й значно зменшити соціальний податок, як один із шляхів виведення бізнесу з тіньової економіки.

§ Посилення інтеграції в світову економіку. Адміністрація президента Буша має звернутися до Конгресу США з проханням скасувати поправку Джексона-Веніка стосовно України. Ця поправка була запропонована й застосована до іншої країни, з іншою метою і в інший період історії України. Природа стосунків між США і Україною з того часу радикально змінилася.

Адміністрація Президента Ющенка має відновити діяльність міжвідомчої робочої групи з питань статусу країни з ринковою економікою для України із забезпеченням відповідної технічної допомоги з боку зацікавлених відомств. Вищезазначена група має підготувати документацію, необхідну для співпраці з американською адміністрацією з метою надання Україні статусу країни з ринковою економікою. Уряд України також має призначити високопоставленого посадовця, який відповідатиме за виконання цього завдання у визначених часових межах. Верховна Рада має вчасно прийняти пакет необхідних законів, а уряд має провести переговори щодо вступу України до СОТ до кінця 2005 року. Зокрема, Верховна Рада має прийняти закон про лазерні диски як свідчення прогресу в сфері захисту прав інтелектуальної власності. [Цей закон ухвалено 6 червня 2005 року.] Адміністрація Президента Буша і Конгрес повинні підтримати заявку України про вступ до СОТ за умови вирішення всіх питань, що викликають занепокоєння у США.